

ХАБЗЭР АГЪЭПЫТЭ

Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэлюкэ ФедерациемкIэ и Совет регламентымкIэ ыкIи парламент IофшIэнын зэхэцэгъэнымкIэ и Комитет идэкIыгъо зэхэсыгъо тыгъуасэ Мыекъяупэ шыкIуагъ. Iофтхьабзэм хэлэжыагъэх Адыгэ Республикэм и ЛIышхъэу ТхьакIуцынэ Аслъан, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и депутатхэр, Къыблэ ыкIи Темыр-Кавказ федеральнэ шьолырыхэм яхэбзэгъэуцу къулыкхуэхэм япашэхэмрэ ядепутатхэмрэ, УФ-м и Общественнэ палатэ иллыкIохэр, нэмыкIхэри.

Федеральнэ ыкIи шьолыыр хэбзэгъэуцухэм ястатусхэр хабзэм ылъэныкIокIэ гъэцэгъэцхэр ары Iофыгъо шхьалэу зэхэсыгъом къышIагъыгъэр.

Зэхэсыгъом АР-м и ЛIышхъэ пэублэ псалъэ къышIагъыгъэр, шьолыыр зэфэшхьафхэм ялIыкIо сенаторхэу республикэм къеблэгъагъэхэм шIуфэс къарихыгъ. Адыгеир шIуцIэ ашIэным, социальнэ-экономикэ хэцхыныгъэу ышIыхэрэр нэмыкI шьолырыхэм алтыгъэлэсыгъэным фэшI мыщ фэдэ Iофтхьабзэхэр республикэм шызэхэцэгъэным мэхъанэшхо зериIэр къыIуагъ. Къыхьашт илгъэсым ФедерациемкIэ Советым изэхэсыгъохэм ащыц Адыгеим шырагъэкIокIымэ зэригопэщтыр къыхигъэщыгъ.

ЫпшхэкIэ зигугъу къэтшыгъэ Комитетым и Тхьаматэу Вадим Тюльпановым къызэриIуагъэу, мыщ фэдэ Iофтхьабзэу

шьолырыхэм ащызэхашхэрэм яшIуагъэкIэ ахэм нахь благъэу нэIуасэ зафашын амал яIэ мэхъу. Хэбзыхьагъэм ылъэныкIокIэ гумэкIыгъоу шыIэхэм зашагъэгъозэн алъэкIы, ахэр дэгъэзыжыгъэхэ хъуным пае анахъэу уналэ зытебгъэтын фаехэр зэгъусэхэу агъэнафэх, хэIыпIэхэр къагъотых.

УФ-м и Федеральнэ Зэлюкэ ФедерациемкIэ и Совет и Тхьаматэу Валентина Матвиенкэм пшхэрылэу къафишIыгъэм диштэу хэбзыхьагъэм къыдилыгъэрэ лъэныкIо пстэури гъэцIэгъэным, федеральнэ ыкIи регионалнэ парламентариехэм ястатус зыкIегъэлэтыгъэным зилахышIу хэлхэу АР-м и ЛIышхъэу ТхьакIуцынэ Аслъанрэ АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу Iэцэ Мухьамэдрэ рэзэныгъэ ыкIи щытху тхылхэу къафагъэшхошагъэхэр зэхэсыгъом Вадим Тюльпановым къащыритыжыгъэх.

Япшхэрылхэр агъэцIэгъэным фэшI мылIуагъэ амалхэр ялэным, парламентарием иIэпыIэгъу истатус, нэмыкI лъэныкIохэм афэгъэхьыгъэ Iофыгъохэм япхыгъэу нэужым къэгъушылагъэх сенаторхэмрэ шьолыыр парламентхэм ялIыкIохэмрэ.

УФ-м и Генеральнэ прокуратурэ и ГъэIорышIапIэу Къыблэ федеральнэ шьолырым шыIэм ипашхэу Вячеслав Коношкиным анахъэу уналэ зытыридагъэр еж парламентариехэм япшхэрылхэр шапхъэу шыIэхэм адиштэу зэхашхэр, федеральнэ гупчэм ыгъэцэгъэр хэбзыхьагъэхэмрэ шьолырыхэм ашагъэнафэхэрэмрэ зэтемыкIынхэр ары. Джащ фэдэу депутатхэм, сенаторхэм УФ-м ихэбзэгъэуцугъэхэр аукохэу къызэрэхэIыгъэр,

шапхъэу шыIэхэм адимыштэу ахэм ащышхэр предприниматель IофшIэным хэлажэхэу къызэрэхэцэгъэхэр, ащ къыхэкIэу ахэм яполномочиехэмкIэ пIалэу яIэр амыухэу яIэналэ зэрарагъэгъэтылхэрэр прокуратурэм икIулыкхушIэ къызэрэутоигъэхэм агу къыгъэкIыжыгъ. Хэбзыхьагъэным ылъапсэ нахышIу шIыгъэнымкIэ Iофышхо зышIэрэ сенаторэу ХъупсэрыкIо Муратрэ Iэцэ Мухьамэдрэ къафагъэшхошэгъэ медалэу УФ-м и Прокуратурэ зызэхашагъэр илгъэс 290-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхьыгъэр къаритыжыгъ. Iофтхьабзэм къышIуагъэу

гъэх ыкIи еплъыкIэу яIэхэр къыраIотыкIыгъэх АР-м и Парламент и депутатхэу КIэрэцэ Андзауррэ Александр Лободарэ.

Агъэнафэгъэ Iофыгъохэм зэкIэми затегушыIэхэ нэуж зэхэсыгъом хэлэжыагъэхэм зэфэхьысыжхэр ашIыгъэх, унэшхо гъэнафагъэхэри аштагъэх.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илгъэсыбэ хъугъэу шIуагъэ къытэу гъэсэныгъэм иIоф зэрэфэлажхэрэм, къытIэхъухэрэ ныбжыкIэхэм яегъэджэнкIэ ыкIи япIуныкIэ гъэхьагъэхэр зеришIыгъэхэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхылъ фагъэшхошагъ **Деккер Валентинэ Андрей ыпхъум**, станицэу Ханскэм и МБОУ-у «Гурыт еджапIэу N 23-у А. П. Антоновым ыцIэ зыхьырым» хысапымкIэ икIэлэгъаджэ.

Спорт псэолъахэм ятIупщын агъэпсынIэшт

БлэкIыгъэ тхымафэм Адыгэ Республикэм и ЛIышхъэу Тхыакушынэ Аслъан пшгъэрлэ зрафишIыгъэм тетэу Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КъумпIыл Муратрэ Адыгеим спортмIкIэ ыкIи физическэ культурэмIкIэ и Комитет итхыма-тэу ХъасанкIо Муратрэ Моск-ва шылагъэх, ахэр Урысые Федера-цием спортмIкIэ иминистр-рэу Виталий Мутко Iукагъэх.

ЗэIукIэгъум илъэхан цыфхэр жугъэу зыхэлъжэрэ спортм ыкIи апшгъэрэ теклоньгъэхэр зышашIырэм республикэм зы-щягъэушымбгъугъэным, джащ фэдэу спорт псэолъахэу зау-лэмэ яшIын ухыгъэным япхыгъэ Iофыгъохэм атегушIагъэх.

Адыгеим и Премьер-министрэ кызырIуагъэмIкIэ, республикэм иIэшхъэтетхэм спорт учрежде-ниехэр мылIуахIэ ыкIи тех-никIкIэ нахышIоу зтегъэпсы-хэгъэхэм анаIэ лъэшэу ты-рагъэты. Непэ ехъулIэу нэгъырэ мини 100-м ехъу физкультурэмрэ спортмIкIэ апшгъэхэр. Респу-бликэм спортмIкIэ псэолъэ 720-рэ ит, ахэм IкIэлэджэIкIо мин 20 фэдиз якIуалIэ.

Виталий Мутко анахъэу анаIэ зытыраригъэдзагъэр апшгъэрэ теклоньгъэхэр зышашIырэ спортм IэпыIэгъу егъэгъоты-гъээн зэрэфаер ары. КъумпIыл Мурат федеральнэ министрэм кызырэфIотагъэмIкIэ, апэрэ лъэбэкъухэр ашIыгъахэх —

Урысыем ихэшыпыкIыгъэ ко-мандэхэм ахагъэхъаштхэр зышгъагъэхъахырэ IкIэлэIыкIу-ныбжыкIэ спорт еджапIэм има-териальнэ лъапсэ игъэпытэн ра-гъэжыгъах.

— Стадионьм игъэкIэжыны-кIэ ятлонэрэ чэзым тыфежыагъ. Адыгеим и ЛIышхъэу Тхыаку-шынэ Аслъан пшгъэрлэ афи-шыгъэ кыхыашт илъэсым зэрэ-щыгъэу ар атынэу. Мы илъэсым ыкIэм ехъулIэу а псэуалъэм епхыгъэ IофшIэнхэм япроцент 50-р агъэцIкIэшт. Тызхэт илъэ-сым бассейным ишIын тыухы-нэу тимурат. УФ-м спортмIкIэ и Министерствэ тыригъусэу уахътэу агъэнэфагъэхэм тиспорт

АДЫГЭ-АБХЪАЗ ФЕСТИВАЛЫР

Непэ кызызIуахы

Адыгэ-абхъаз культурэм ифестиваль непэ Мыекъуа-пэ щаублэ. Тиреспубликэ и Къэралыгъо филармоние пчыхъэзэхыхэр кыщызIуахышт.

Абхъазым и Къэралыгъо ордэIо-кызыпIо ансамблэу фестивалым хэлажэрэ дуна-им щызIуахIэ. Художествен-нэ пашэу Василий Царгуш Адыгеим иныбджэгъушIу. Адыгэ Республикэм иорэIо-кызыпIо ансамблэу «Ислъа-мыер» зызэхашагъэр илъэс 20-м къехъугъ. Композитор цIэрыIоу Нэхэе Аслъан игуа-пэу кIэIотэжы «Ислъа-мы-ем» иапэрэ концертхэм ащы-щхэр Абхъазым кызырэфIо-тыгъагъэхэр. Зэкъош респу-бликэхэм культурэмIкIэ яIофы-шIэхэр зэлъэкIох, зэгъусэхэу концертхэр кызызэдатых.

«Ислъамыер» джырэ уахъ-

тэ пытэу ылъэ теуцагъ, Уры-сыем и Правительствэ ишIу-хъафтын кыфагъэшпошагъ, дунаим шашIэ.

— Абхъазымрэ Адыгеим-рэ яансамблэхэр фестивальхэм ахэлажэхэзэ зэнэкъокъух, — еIо «Ислъа-мыем» ихудожес-твеннэ пашэу Нэхэе Аслъан. — Лъэпкэ искусствэм цIы-фыр зэрипIурэр тизэхыхэхэм къашытIуатэ.

Фестивалыр апэрэу Мые-къуапэ щыкIошт. Шэклогъум и 15-м зэкъош ансамблэхэм АдыгэIкIэлэ концерт кыщы-тышт.

ЕМТИЛЪ Нурбий.

псэуалъэхэр ттын тIэкIынэу тэ-гугъэ, — кыIуагъ республикэм и Премьер-министрэ.

ЗэIукIэгъу ужым журналист-хэм адэгущыIэзэ КъумпIыл Мурат зэрэхигъэунэфыкIы-гъэмIкIэ, Виталий Мутко анаIэ ты-раригъэдзагъ республикэм щы-рагъэжыгъэ спорт псэуалъэхэр псынIкIэ шыпкIэу ухыгъэнхэ зэрэфаем.

— Урысые Федерацием спортмIкIэ иминистрэ кыхи-гъэщыгъэхэр щыIэныгъэм щы-хырытщынхэм буз титышт, — кыIуагъ КъумпIыл Мурат.

Джащ фэдэу Премьер-мини-стрэм зэрэхигъэунэфыкIыгъэм-кIэ, стадионхэм, спортплощад-кэхэм, джырэ уахътэм диштэрэ физкультурэ комплексхэм ыкIи зызгъагъэхэр базэхэм ягъэпсын епхыгъэ Iофыгъохэр зызэшIуа-хыхэкIэ, сэнаушыгъэ зыхэлъ спортсменхэм адеIэщтых. Мы Iофым дакIоу цыфхэр жугъэу зыхэлъжэрэ спортм хэхъо-ныгъэ егъэшIыгъэным и респу-бликэм икыулыкIухэм ренэу анаIэ тырагъэтызэ ашIышт.

Адыгэ Республикэм и ЛIышхъэ ипресс-кIулыкъу

Псауныгъэм икъэухъумэн игъэкIэжынын

Адыгеим щылъэкIуатэ

Псауныгъэм икъэухъумэн уахътэм диштэу зэхэщэгъэным тегъэпсыхъэгъэ программэу рес-публикэм щыпхырашIырэм игъэцIкIэн епхыгъэ чэзыур ыкIэм фэIкIо. Ащ фэгъэхъыгъэу зэшIуахыгъэр республикэм пса-уныгъэр кызухъумэгъэнымIкIэ иминистрэу МэрэтыкIо Рустем Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат кыфIотагъ.

Псауныгъэм икъэухъумэн уахътэм диштэу зэхэщэгъэным тегъэпсыхъэгъэ программэм пае мы аужырэ илъэситIум сомэ миллиардрэ миллион 88-у къа-фэIуагъэр процент 90-кIэ кызы-фагъэфедагъ. Мы лъэныкIор информатизацие шIыгъэным пае федеральнэ бюджетым сомэ мил-лион 42-рэ кыщыдалыгътэ-щыгъ, ащ щыщэу компьютер программэхэм сомэ миллион 16 атефэнэу щыгъгъ. Электроннэ регистратурэхэм апае компьютер техникэ 574-рэ къашфэгъ. Элек-троннэ регистратурэхэр кызы-фэгъэфедегъэнхэм мэхъанэшхо зэриIэр шIугу къэтэгъэкIыжы. Сымаджэхэр къэралыгъо фэIо-фашIэхэм япортал зыкI ихъэхэ-зэ, яунэ зэрисхэу е нэмьIкI шIо-лырым щыIэхэзэ, Интернетыр кызыфагъэфедезэ, зыфэхэхэ вра-чымы ыштэнхэу зарагъэтхын алъэкIышт. Ащ нэмьIкIэу реги-онным иполиклиникэ пэпчэ ша-гъэуцугъэ информатхэм яшIуа-гъэкIэ фаехэм амал яIэшт вра-чыр къаплъынэу зарагъэтхынэу. Сымаджэхэм янахыбэмэ аныбжы

зэрэхэIотагъэм епхыгъэу реги-стратурэхэм Iоф зрашIэрэм зашагъэгъэзэнымIкIэ поликлини-кэхэм яIофышIэхэр IэпыIэгъу къафэхъуштых. ЫпэIкIэ зэрэщы-тыгъэм фэдэу IэзапIэхэм афыте-охэзэ е ежэ ашхъэкIэ регист-ратурэм зыфагъазэзэ, зарагъэт-хыни алъэкIышт. «Электрон ре-гистратурэхэр сымаджэхэмIкIэ Iэрыфэгъоу зыкIыштыр яунэ зэрисхэу специалист зауIэмэ зарагъэушпIэIкIунэу зарагъэтхы-нэу амал зэряIэщтыр ыкIи ащ охътэ макIэ зэрисхыштыр ары. ШIыIаIкIэм врачэхэр медицинэ организациехэмрэ шIуагъэу къа-фихыштыр специалистхэм зэфэ-дизэу IофшIэныр атегошагъэ зэ-рэхъуштыр ары. Регион лъэга-пIэмIкIэ ащ амал кытышт пса-уныгъэм икъэухъумэнIкIэ меди-цинэ IэпыIэгъоу ящыкIэгъэщтыр нахъ икIоу рахъухъанэу», — кыIуагъ МэрэтыкIо Рустем. Ащ республикэм и Премьер-ми-нистрэ кызырэфIотагъэмIкIэ, непэ ехъулIэу оборудовани-ем игъэуцунрэ сетхэм яищэнрэ аухыгъах, компьютер программэ-хэр зэтырагъэпсыхъэх, ахэм Iоф арызышIэштхэр рагъаджэх.

КъумпIыл Мурат МэрэтыкIо Рустем ыналэ тырыригъэдзагъ фельдшер-мамыку пунктм ипроектIкIэ гъэхъахыгъэ зэ-рэфаем.

— Фельдшер-мамыку пун-ктхэр псынIкIэу зарагъэпсышты-

гъэхэм буз икIыжыгъээн фае. Зы лъэхъанэ горэм врачхэм анэ-мысхэзэ къоджэ псэупIэ пэпчэ IэпыIэгъу щягъэгъотыгъэным пае ауштэу зеклонхэ фаеу хъу-щтыгъэ. Джы тызэрэзеклон фаер нэмьIкI. Республикэм псауны-гъэм икъэухъумэн игъэкIэжынын джары ащIкIэ кызыкIыщедгъэ-жыагъэр. Непэ районхэм ащып-сэхэрэм амал яI муниципали-тетым игъунапкIэ имыкIхэу зарагъэушпIэIкIунэу, узэу яIэхэр кыхагъэщынэу. Мы аужырэ илъэсыным кыкIоIкI фельдшер-мамыку пункт 16 Адыгеим ша-гъэпсыгъ, мы лъэныкIомIкIэ джы Iофыгъошхо щыIэжып. Тыздэ-гузжыон щыIэп: джы псэуалъэ-хэр нахъ дэгъоу дгъэпсынхэ фае. Республикэм мэкIу-мэщымIкIэ и Министерствэ шIуригъусэу фельдшер-мамыку пунктм ити-повой проект кыжыгъэхъахы, чырбышым хэшIыкIыгъэ унэ дэгъухэр дгъэпсыштых, — хигъэунэфыкIыгъэ КъумпIыл Мурат.

Непэ ехъулIэу республикэм фельдшер-мамыку пунктм ити-повой проект кыжыгъэхъахы, чырбышым хэшIыкIыгъэ унэ дэгъухэр дгъэпсыштых, — хигъэунэфыкIыгъэ КъумпIыл Мурат.

Джащ фэдэу республикэм и Премьер-министрэ Адыгеим име-дичинэ учреждениехэм гъэцI-кIэжынын IофшIэнхэр зэрэщы-кIохэрэр бушпIэIкIугъэх. Непэ

уныгъэр кызухъумэгъэнымIкIэ иминистрэ.

— ШыпкIэ, псауныгъэм икъэухъумэнIкIэ Адыгеир лъэ-гэпIаIэхэм анэсыгъ, хэгъэгум иIэшхъэтетхэм зэрэхэрэ соци-альнэ политикэм ыкIи ащ игъэцIкIэжынынIкIэ теубытагъэу тхэлым ар къаIэIуагъ. Ау ащ дакIоу къэлогъэн фае псауны-гъэм икъэухъумэн уахътэм диш-тэу зэхэщэгъэным пае джыри бэ тшIэн зэрэфаер. Адыгеим и ЛIышхъэу Тхыакушынэ Аслъан зэрилыгъэрэмIкIэ, медицинэ IэпыIэгъоу цыфхэм ядгъэгъоты-рэр нахышIу тшIын, къуаджэ-хэми, къалэхэми ащыпсэхэрэм медицинэ IэпыIэгъу ягъэгъо-тыгъэнымIкIэ зэфэдэ фитыны-гъэхэр яIэнхэ фае, — хигъэ-унэфыкIыгъэ КъумпIыл Мурат.

Адыгэ Республикэм и ЛIышхъэ ипресс-кIулыкъу

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм гъэсэны-гъэмIкIэ, шIэныгъэмIкIэ, къэбар жугъэм иамалхэмIкIэ ыкIи ныбжыкIэхэм яIофхэмIкIэ икомитет лъэшэу гухэкI щыхъугъ егъэ-джэн IофымIкIэ ветеранэу, РСФСР-м народнэ гъэсэныгъэмIкIэ иот-личникэу Хъунэго Сэфэр Мэдинэ ыкъом идунай зэрисхыжыгъэр ыкIи щымылэжыым иунагъорэ иIахылыхэмрэ афэтхъаусыхэ.

Адыгеим ижурналистхэм я Союз гухэкIышхо щыхъугъ Ады-геим ижурналистхэм я Союз хэтыгъэ Панов Юрий Василий ыкъор зэрэщымылэжыр ыкIи зи-дунай зыхъожыгъэм иунагъорэ иIахылыхэмрэ афэтхъаусыхэ.

Республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредакция щылажы-хэрэм гухэкIышхо ащыхъугъ Адыгеим ижурналистхэм я Союз хэтыгъэ Панов Юрий Василий ыкъор зэрэщымылэжыр ыкIи зи-дунай зыхъожыгъэм иунагъорэ иIахылыхэмрэ афэтхъаусыхэ.

Тыркуем «Си Адыгеир» кыыщакгэальэгъуагъ

Тыркуер — тильэпкэгъу хэхэсхэр анахыбэу зыщыпсэурэ кэралыгъу. Ахэм якъызэтенэжын ишлогъэ-шхо хэлъ Кавказ хасэхэм я Конфедерациеу (КАФФЕД—кIэ еджэх) Тыркуем щызэхэщакгъэм. Мыщ ис адыгэхэм Хасэр язэхэщакIу, яухъумаки, яунэ-шъошI, хэкужым фэзыщэхэу ялэмыдж. Конфедерациеу дэтшыгъэ зэзэгъыныгъэмкIэ телепроектэу «Си Адыгеим» щыщ фильмэхэр кыыщидгэальэгъон-хэм пае телевидением илофышIэхэмкIэ куп тыхъоу Тыркуем тыкIуагъ.

Конфедерациер зычIэт унэр Анкара икьэлэ гупчэ пэблагъ, тIоу зэтет. Анкара Адыгэ Хасэри ащ дычIэт, хэсашхэм дэлажэ. Тыркуем ис адыгэхэр мафэ кьэс мыщ щызэлэокIэх. Адыгабзэр зэзыгъашIэ зышIоигъохэр шырагъаджэх, кIэлэгъаджэр Мэфуд Хьайри. Илэсищ нахъ зымыныбжэхэри адыгэ кьашъом кьэкIох.

Илээс 15 хъугъэу Хасэм кыдыгэкIыр журналэу «Нарт» зыфиорэм иредакции хэсэ унэм чIэт. ИпчъагэкIэ минитIу хъоу кыдэкIыр журналым ежэ Тыркуем ис адыгэхэм, Кавказ хасэхэм я Конфедерациеу Иф зеришIэрэм афэгъэхыгъэ кьэбархэм анэмыкIэу, Адыгэ, Кьэбэртэе-Бэлъкьар, Кьэрэщэе-Щэрджэ, Абхъаз республикэхэм кьаратхыкIыхэр кыыщыхаутых. КIэкIэу кьэпIон хъумэ, хэсэ унэр Тыркуем ис адыгэхэм ялэпкь гупчэ инэу, сьд фэдэрэ лэныкьомкIи ягъозырыплъ. Ауштэу шытыным пае Кавказ хасэхэм я Конфедерациеу итхьаматэу Шыгъэлыгъо Ваджыд ылъэкI кыгъанэрэп. Ащ Iуагъэу дэтшыгъэм ишIуагъэкIэ, телепроектэу «Си Адыгеим» щыщ фильмэхэу «Адыгэ цыер», «Нартхэр», «Адыгэ тьжынашIэхэр», «Мыекьопэ културэм ибаиныгъэхэр» зыфилохэрэр Тыркуем кыыщидгэальэгъонхэ тлэкIыгъ. Зэхыхэр кызылэу-зыхыгъэр Анкара Иф шызышIэрэ Адыгэ Хасэм итхьаматэу Кьожь Инал. Хэсашхэм итхьаматэ ащ гушыIэр ригъыгъ.

ШЫГЪЭЛЫГЪО Ваджыд:

— Хэкужым кыкIыгъэ хьэкIэ лъапIэхэм кытагъэальэгъу.

гъушт фильмэхэр тыхэбзэ дэхэхэм афэгъэхыгъэх. Гъогуонэ чыжэ зэпачи ялофшIагъэ кытагъэальэгъу ашIоигъоу кызырэкIуагъэхэм осэшхо фэтшы. АщкIэ фитыныгъэ кыышъозытыгъэу Кьэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгеим» итхьаматэу ЖакIэмыкьо Вячеслав тхьаегъэпсэу. Тапэки шъуиофшIагъэхэр лъыжыгъэ-кIотэнхэ шъулькIынэу шъуфэтIо.

Шухъафтынэу кытфэшъушIыгъэм уасэ фэшIыгъуай. Тхьашъуегъэпсэу, ар кызырэтшъхьапэщтым сэч хэлъэп.

ТЭУ ЗАМИР:

— Я 18 — 19-рэ лэшIэгъу-хэм адыгэ чIыгум кыхьэщтыгъэ инджылыз, нэмыц, нэмыкI цыф лэпкьхэм яшIэныгъэлэжъхэм ашIогъэшIэгъонэу адыгэм ителшэ кышъегъэжъагъэу, икултурэ, ишэн-хэбзэ дэхэхэм анэсыжъэу кьафимыло-тыкIэу тхыгъабэ кыхаутыжыгъ. Ахэр кызырэдгъэфедэхэзэ тетхыгъэ фильмэхэу кыышъуфэдгъэальэгъоштхэр шъушIогъэшIэгъонынэу тыщгугъы.

ТИШЪУ Светлан:

— Тэ тыкызырэкIорэм фэдэу, шъори шъукъэкIо зэпытынэу тыфай, ащ нахы нахъ дэгъу шъукъэкIожьыпэу зы Адыгэ Хэгъэу дгъэпсыжъэм.

Фильмэхэр адыгабзэкIэ кIошттыгъэх, тыркубзэкIэ Чэтэо Ибрахим зэридзэкIыгъэ хьарыфхэр экраным кытехэщтыгъэх. Кьэгъэальэгъоным цыфыбэ кьекIолэгъагъ, ныбжыкIэхэр бэу ахэтыгъэх. Хэхэс тильэпкэгъуэхэм яшIошIыхэр, яупчIэхэр авторхэм афагъэзагъэх.

ХЪУРАНЭ Ферига:

— Адыгэ бзылфыгъэу шъуашэм фэгъэхыгъэу сыда фильмэ зыкIытешъумыхыгъэр?

ТЭУ ЗАМИР:

— Нахыпэм адыгэ зекIолI-хэм ацIэ лээшэу Iуштыгъэ. Адыгэ зекIолIыр IашэкIи, шъуашэкIи зэтэгъэпсыхьэгъагъ. Адыгэ цыер Iэрыфэгъу дэдэу Кавказым ис нэмыкI цыф лэпкьхэм шъуашэкIэ аштагъ. Адыгэм ыцIэ — «черкес» — техыгъэу «черкескэ» фау-сыгъ. Ащ ишIуагъэкIэ лэпкьыцIэр Iугъэ. Кавказым ис цыф лэпкьхэм язылфыгъэу шъуашэхэри саем фэдэ хьазырых. Ау ащ хэгъэхьагъэу, хэгъэкIыгъэу афэхьугъэр нахыб. Адыгэм ыцIэ зыхэлъ хьульфыгъэу шъуашэр джары кызыкIы-хэтхыгъэр.

ШЫГЪЭЛЫГЪО Ваджыд:

— Осэ ин зIэу адыгэ чIыгум кычылахыгъэу пкыгъо зэфэшъафхэм хэкужым тыкызыкIорэм тяплъын тлэкIынэу сыда Адыгеим имузей-хэм закIычIамылхьэхэрэр?

ТИШЪУ Светлан:

— НэмыкI кьэрал кыкIыхэу Тыркуем цыфхэр кызыкIохэкIэ тыда зыдакIохэрэр, нахъ цыфыбэ зыщызэрихылIэрэр? Анкара, Истамбыл. Джащ

фэд, тэ хэгъэгоу тызшыщым нахъ цыфыбэ кызыкIорэр Москва, Санкт-Петербург. Арышъ, ахэм адэт музеешхо-хэу Эрмитажым фэдэхэм кьэралыгъом исыд фэдэрэ чIыпIи кыыщычIахыгъэ пкыгъохэр ачIалъхьэх нахыбэмэ зэралэгъуштым фэшI. Ау мы аужырэ илэситIум кьэралыгъо унашъоу ашIыгъэмкIэ тарихъ мэхьанэ зIэ пкыгъохэу чIыгум кычылатIыкIыхэрэр кызыщакгъытыгъэ шъолырым рамыххэу, чIыпIэ музейхэм ачIалъхьэхэзэ ашIынэу рахъухьагъ. Джы Адыгеим кыыщакгъотырэр республикэм икIыштэп.

ДУМЭН Нэдждэт:

— Лээшэу тыгу рихыгъэ кытэжыгъэальэгъугъэр зэкIэ. Адыгэ шъуашэм пылъ кьэбарэу кьэжыгъэальэгъуагъэр тинахыжъхэм кьауатгъыгъэм фэд. Тэ тыркухэм тахэкIодэжы. Мыщ фэдэ фильмэхэр нахъ пасэу кытIэкIэхьэгъагъэхэмэ, яшIогъэшхо кытэжы-щтыгъэ. Джыри кытшъхьапэ-ных. Тхьашъуегъэпсэу, лэжыгъэ дахэ кыднэжыгъэсыгъ.

РАХЪО Жъуагъу:

— Сэ седжэ зэхъум, адыгэ шэн-хабзэмэ афэгъэхыгъэу тхыгъэхэми, дискхэми, сьд фэдэми бэрэ салыхыгъ. Ау зы згъотышъугъэп. Джы мы филь-

мэу кытфэшъухыгъэхэр тинахыжыкIэхэм лээшэу кьашъхьапэщтых. ШъуиофшIагъэу уасэу иIэр гъунэнч.

Нахыжъхэм яеплкъIэ чьэпхыгъэхэм ныбжыкIэхэм ягупшысэхэри аклахьэщтыгъэ. Лэпкьым итарихъ щыщэу амышIэщтыгъэ Iаджыми филь-мэхэм зяплыхэм ащыгъуазэ хьугъэх.

ХЪУРМЭ Серкан:

— Тэ джы шыхэм татетIыс-хьашъунэп ыкIи сэхэр кытхын-хэп, ау тыхабзэхэр зыфэдагъэ-хэр, тинахыжъхэр зэрэзекIо-щтыгъэхэр, титарихъ тшIэн-фае. Ахэм ташыгъуазэ зыхьу-кIэ, тызшыщ цыф лэпкьыр тшыгъупшэнэп, тызэрэадыгэр тэри зыдэтшIэжъэу, нэмыкIхэ-ми ядгъэшIэн.

МЫРЗЭЙ Мирас:

— Нартхэр адыгэмэ ятарихъ епхыгъэхэми сшIагъэп. Тэжы-гъэальэгъугъэ фильмэхэм титарихъ тагъэшIэжыгъ. Тигуап шъукызырэкIуагъэр, тхьашъуегъэпсэу.

Тильэпкэгъу хэхэсхэм гупшысэу кыралотыкIыгъэхэм зэфэхьысыжъ тагъэшIыгъ: лэпкь Ифыгъоу нэбгырэ пэпчэ зыхэлажырэм шIуагъэу кытырэр лэпкьым икызэтэгъэ-нэн фэлажэ. Кьэралыгъо зэфэшъафхэм тащэпсэуми, псэ кытэзытыгъэр тиадыгэ чIы-гу. Ащ лъапсэу кыхэнагъэм ишIуагъэкIэ адыгэм идунэетет-тыкIэ чыгъ кьутэмэ бырабэм фэд. Лъапсэм кыкIырэ лэпкь гъомылэм чыгыр ыгъэгъу-штэп. Нахыбэрэ тызэкIэупчIэн, тызэхьан, лэпкь Ифыгъохэм язэшIохынкIэ Iэпылэгъу тызэфэхьун зэрэфаем сэч хэлъэп. Тызэкъотэу тифитыныгъэхэр кызырэтшъухьумэштхэр, тильэпкь кызырэдгъэгъунэщтыр кьэралыгъоу тызшыпсэхэрэм зэхадгъэшIыкIыныр кытIэкIэхьухьэрэ лIэужхэм апашъхьэ щытипшъэрылъ шъхьал.

ТЭУ ЗАМИР.

КьТРК-у «Адыгеим» ижурналист.

Сурэтым итхэр: Тэу Зами-р Шыгъэлыгъо Ваджыдрэ Кьожь Иналрэ тхылхэр ыкIи дискыр аретыжы.

Тезыхыгъэр Шъэджэшъэ Азамат.

Журналистхэр Тыркуем КIонхэмкIэ Iэпылэгъугъэхэр Тыгъужь Заурдинрэ Ем-тIыль Зауркьанрэ.

ЗИГЪО ЮФЫГЪУ

Чыр цIынэзэ ауфэ

АР-м шыпсэурэ курдхэм якIэлэцIыкIухэр республикэм исабыих. Хэтрэ цыф лэпкьы зыкIэхьопсырэр анахэу кьа-кIэхьухьэрэ лIэужхэр цыф дэгъухэу, гъэсагъэхэу, културэ ахэлъэу, ежэ ялэгъухэм ахэ-кIуакIэхэу, адырагъаштэу хъун-хэр ары.

Курд кIэлэцIыкIухэм анахыбэм унэгъокIоцI пIуныгъэ-ми агъотырэр, ахэр кIэлэцIыкIу ИгыгыпIэхэм кIоу шытынхэм анахъ мэхьанэ илэ зышIырэр ежэ ялэгъу урыс кIэлэцIыкIу-хэм ахэтхэу, зекIокIэ-шыкIэ-хэмкIи, урысыбзэмкIи зэра-кIырыплъыштхэр ары.

Адыгэ Республикэм щызэ-дэпсэурэ лэпкь эфэшъафы-бэр зегурылонымкIэ урысыбзэр Iэпылэгъу ин мэхъу. Курдхэм яобщественнэ организациеу «Агры» итхьаматэу Файзу Абдуллаевым ар кыгурылоу, ялэпкь пIуныгъэ ыкIи гъэсэ-ныгъэ ыгъотынымкIэ кIэлэцIы-кIу ИгыгыпIэмрэ еджапIэмрэ Ифышхо зэрэшIэрэр мызэу, мытIоу кыыхигъэщыгъ. Бэмы-шIэу селю Преображенскэм дэт я 14-рэ еджапIэр загъэпсы-гъэр илгъэси 100 зэрэхьугъэр зэрэхигъэунафыкIыгъэр кы-гуагъ. ЕджапIэм илофышIэ-хэм кIэлэгъэдэжэ хъупхьэхэр

зэрахэтхэр, ахэм альэкI кьэ-мынэу курд еджапIохэр зэрэ-рагъаджэхэрэм, зы урысыбзэ гушыIэ зымышIэу еджапIэм кьэклогъэ кIэлэцIыкIум уры-сыбзэри ебгъэшIэнышъ, нэ-мыкI предметхэми афэгъэсэ-ныр зэрэмыпсынIкIэр кыхи-гъэщыгъ. Ау кыныгъохэм зы-кьарамыгъэгъащтэу, ясэнахьат фэшъыпкьэхэу, кIэлэеджэкIо зэхэдз ямыIэу, хэти гъэсэны-гъэм зэрэфашэрэм пае «тхьа-шъуегъэпсэу» ариIуагъ.

Ары, курдхэм непэ анахъ аналэ зытырагъэтын фаер якIа-лэхэм пIуныгъэ тэрэрэ гъэсэ-ныгъэрэ ягъэгъотыгъэнхэр ары,

сыда пIомэ кьэклошт уахьтэм шIэныгъэ-гъэсэныгъэ уимыIэу ухэзэгъэн плээкIыштэп ыкIи кышчыбдэхъуни шыIэп.

Ащ елгытыгъэу Ифыгъо шъхьалэу кьэуцурэр курд са-бийхэр амалхэм ялгытыгъэу кIэлэцIыкIу ИгыгыпIэхэм кIоу шIыгъэнхэр ары. ИгыгыпIэм ахэр лэныкьуабэкIэ еджэным щыфагъэхьазырых ыкIи еджэ-ныр кьахылыгъэкIыжырэрэп.

Селю Преображенскэм дэт кIэлэцIыкIу ИгыгыпIэу «Ко-локольчик» зыфиорэм ипа-щэу Е.Н. Агафоновам кы-зэриIуагъэмкIэ, ялгыгыпIэ са-бий нэбгырэ 45-рэ чIэс. Ахэр купитIоу гошыгъэх, ахэм ащыщэу 26-р курдых. «Курд кIэлэцIыкIухэри урысхэри зэрэзетекIышхо щыIэхэп, — еIо Елена Агафоновам. —

ЯпIорэр ашIэ, мэдалох, ялэ-гъу цыкIухэм псынIкIэу ахэ-загъэх. Урысыбзэри кьакло-хэрэм псынIкIэу ашIэ мэхъу, бзэр зашIэкIэ, адрэ псэур Иф-ышхо хъужырэрэп. Мы аужы-рэ илгъэ зытIушым ежэ уна-гъохэри нахъ кьэушыгъэхэу ясабийхэм гъогу зэрафыха-хыштым пылтых. «Чыр цIы-нэзэ кьауфэ, кIалэр цыкIуэзэ агъасэ» еIо гушыIэжыым. Кьэ-ралыгъо гъэсэпIэ ыкIи егъэ-джэпIэ учреждениехэмрэ уна-гъомрэ зэготэу, зырым кIэ-дэлукIэу Иф зэдашIэмэ, кIэлэ-цIыкIухэми хабзи, шIыкIи ахэ-лэхэ хъушт, шIэныгъэми хэ-ныштытхэп. Курд лэпкьыми ине-уш нахъ нэфэшт.

ДЗЭУКЪОЖЬ Нуриет.

Къэзанэкъо Джэбагъ

Къэзанэкъо Джэбагъ (1685 — 1750) — Къэбэртаем иоб-щественнэ ыкIи иполитическэ ИофышIэшхуагъ. Цыф лъэпкъ зэфэшхьафхэм итхыдэхэмкIэ, итаурыхьхэмкIэ зэлыащIэ. Къуаджэу Зеикъо (КъБР) кышчы-хьугъ. Оркъ лъапсэ иIэу алыгътэ. Къэбэртэе жэрыло лъэпкъ твор-чествэм зэрэщыгъэунэфыгъэм-кIэ, ицIыкIугъом щегъэжыагъэу игулыгътэ бэмэ анэсэу, агъэгу-мэкIэу, ымышIэрэм кIэупчIэ-ным емызэшхуэ къэтэджыгъ. Акъылрэ къулайрэ зыхэлъ цы-фэу хьугъэ. Зэфагъэ сыдымкIи хэлъыгъ, губзыгъагъ. Къэбэр-тэе пщэу Къайтыкъо Аслъан иупчIэжыгъу шхьаIау зегъэ-нафэм, ныбжъ шIулкае иIагъ.

Джэбагъ анахъэу мэхъанэ зэритыштыгъэр пIуныгъэмрэ цыфыгъэ зэфыштыкIэ ха-бзэмрэ. Лъэпкъым хэлъ лъы-шIэжыгъ гъэкIодыгъэным кIэ-дэуштыгъ, бзыльфыгъэм чIы-пIэу обществэм шырилэр на-хьышIу шIыгъэн фаеу ылыгът-штыгъ, осапкIэу лъатырэр нахь цыкIу ашIынэу къяджэщтыгъ. Къэзанэкъо Джэбагъ анахь Иофышхоу ыпшъэ ифагъэр хэ-гъэгур IэкIыб пый техакIохэм ащыхьумэгъэныр ыкIи Къэ-бэртаемрэ Урысыемрэ азыфагу илъ зэмызэгъыныгъэ-зэпэшIу-кIор щыгъэзыгъэу, зэгъэшIу-гъэнхэр ары. Дипломат иныгъ, Къэбэртаемрэ Урысыемрэ зэ-гъэшIугъэнхэм хэлэжыагъ. Зэ-кIэ ищыIэныгъэ ыкIи илъэпкъ ищыIаIэ нахьышIум фэцгъэ-ным иIофшIэн фэгъэзэгъагъ. «Цыфым Иоф цыкIури, Иофы-шхори зыфишIэу, зыфигъэ-цакIэрэр къэкIоштыр ары» ыIоштыгъ. 1750-рэ илъэсым Iагъэ. Икъуаджэу Къэзанэкъо щагъэтIылыжыгъ. Ыужым,

я XIX-рэ лIэшIэгъум ыкIэм, исаугъэт Налщык ащэжыгъ.

ИкъэхьукI, ишIыкI

Джэбагъ икъэхьукIэ ехьы-лIэгъэ къэбарым кышцIо ар сабий быдзашъоу бэлъкъар мэлахъохэм къадзыгъэу къа-гъоти, апIугъэу. Кызыралотэ-жыырэмкIэ, сабыир щыуанэу (къэзан) гъэтхэ мэлъц шъабэр зыкIоцIым хэлъыгъ (пацэ-цы зыфэпIоштым «жыбагъ» ара-ло, кIэлэцIыкIум ар цIэу фа-шыгъ, «къэзаным икIал» зы-филоу Къэзаныкъор лъэкъуацIэ фэхьугъ).

Пасэу, исабыигъэ емылгы-тыгъэу, инэжгъурыгъэ-Iушыгъэ къэнэфагъ. КIэлэцIыкIоу джэ-гузэ, къушъхьэр кызырекIо-тэхырэр ылыгъгъу, псынIкIэу цыфхэм мы чIыпIэр къабгы-нэн зэрэфаер ариIуагъ. ЕдэIу-гъи, емыдIугъи щыI. Ежъ ыуж ихьагъэхэр игъусэхуэ, зыдэ-тIысыхи псэупIэ афэхьугъэм КъэзанэкъокIэ еджагъэхуэ ары.

Джэбагъ гурыгъозэ ин иIагъ, нэмыкIхэм пкIыхьапIэки амы-шIэу, амылгъэгъурэр, ыгукIэ ышIэщтыгъ, ышъэчыштыгъ, ылыгъгъуштыгъ. Зэфагъэр анахь шэн лъапIэу ылыгътэщтыгъ, тхьэшIошхьуныгъэм фиIга-дэщтыгъ. Ау щыIэкIэ-псэу-кIэм хэлъ нэшанэхэм ялы-тыгъэу ыIоштыгъ: «Нахьыбэм яшIэрэр хабзэшъ, нахьыбэм жьаIэрэр пэжау, бэр сатщыгъуи захуешъ».

ЛIы хъуи иакъыл зыкы-зызэгъуехым, гупшысэкIо инэу къэнэфагъ.

«Зынахъ лъапIэ дунаим темытыр?» — залом, «Цы-фыр ары!» — ыIуагъ.

«Щыф цыкIу хьурэп, Иоф цыкIуи хьурэп» — ыIо-штыгъ. «Цыфыр цыфым ищхэпс», «Цыфмэ ахъмы-хьагъэрэ къамылыфыгъэрэ зэфэдэ», «Цыфи Иофи зы-шIомылофыр угъэшхуагъэ» ыIоштыгъэ Джэбагъ. Мы гу-щылэ щэрыохэри ащ кы-Iуагъэхуэ ары зэрагъэунэфы-гъэхэр, «гушыIэжъхуэ» тIо-хэми: «Делэм сэ сышIокI, гу-бзыгъэр езыр кысышIокI», «Гупшыси псалъэ, зыпIы-хьы тIыс», «Гур мыплъэм, нэр плъэрэп».

Джэбагъ убзэгъу уфэсакы-ным мэхъанэ ритыштыгъ. «Гу-щылэхэр псынIкIэх ыкIи онтэ-гъух», ыIоштыгъэ. Зэгорэм къэхалъэм блэкIызэ губзыгъэр къэуцугъ ыкIи ащкIэ плъа-гъэ.

— Сыдэу уишъыпкъэу удап-лъэра? — къеупчIыгъэх.

— Сэплъэ ыкIи сегупшысэ: сыдэу мыщ ба дэлъыр зигу-щылэкIэ зэгъожыгъэхуэ, — къариIожыи, къежыжыгъыгъ. «ГушыIэ гуаокIэ тхьапша зэ-рэуIыжыгъэр? Узхэм ащ фэ-диз агъалIэрэп: гушыIэр зы-щыдысэу, бзэгур сэ ихыгъэу, акъылыр зыщыцIыкIум лъэ-шэу шыкIын ушыпсэуныр, щыщылэгъуай мы дунаим», — ыIоштыгъ Къэзанэкъо Джэ-багъ. Нахъ макIэ къапIоу, на-хьыбэрэ угупшысэу щытын фаеу ылыгътэщтыгъ.

ХьакIэ зэрэкIуагъэр

Къэзанэкъо Джэбагъ хьакIэу пщэу Тэхътэмышхэм адэжъ кIуагъэ. Зыдэжъ кIуагъэхэм шхьаIаIо кырахыгъ: иш аукIи, агъажъуи, Iанэм кытырагъэ-

уцуагъ, етIанэ шхэлэ-шхашъор зауным, кIэнэкIэлъэ-лакъыр д къаши кыдафыгъ. Зэшыхэм япхэндж зекIуакIэ зи мыхъу-гъахэм фэдэу едэлугъ, щэлагъэ кызыхыгъафи, гушыIэ ариIуа-гъэп. Шым ышъхьэрэ онэ Iа-пIэхэмрэ кыштэжъхьы, шагум кыдэкIыжыгъ. Хьатэкъы-кыо пщым дэжъ къакIуи, хъу-гъэр рилотагъ. Пщыр къэгъ-бжи, зэшыхэм заокIэ якIунэу фежыагъ, яини, яцIыкIуи зэхи-щытIэн ыгу хэлъэу. Ау Джэ-багъ ар зэтырилэжагъ. Рилуагъ зэшыхэм пщыцIэу яIэр ате-хыгъэн фаеу, ямыфэшхуашэу. Хьыкумэтыр щагъэгъуази, ауштэу адзекIуагъэх.

«Адыгагъэм»

бэ

къыубытырэр

Зэгорэм Джэбагъ Къэбэртае зекIо щышIыгъ. Мэфиблым кIуагъэ, пшыгъэ, пчыхъэ хъу-гъэ. Зы унагъо дэжъ кышчы-уцугъ. Апэрэ хьакIэшым чэ-щыр щырихынышъ, игъогу те-хьажыын мурад иIагъ. Адыгэ хабзэкIэ, шыгъу-пIастэ кыфы-рахьагъ. Шхагъэ, бысымгуа-цэм зэригъэшхагъэмкIэ «тхьа-уегъэпсэу» рилуагъ, ау зи кы-риIожыгъэн, Iанэр рыхыжыгъ. ЯтIонэрэ пчэдыжъми ар дэ-дэу зекIуагъэ ыкIи хьугъэ. Зы шхэгъу благъэкIыгъэп. Джэ-багъ гузажьоштыгъэми, гъогу техьажыгъэп. Аузэ мэфихэ щысыгъ. Бысымхэм агъэшIа-гъоштыгъ: «Сыдэу лIыжъ акъылынчъа, гузажьоу ыIо-гъагъ, джы мэфэ пчъагъэ хъу-гъэу щыс, гъогу тетми щыгъу-пшэжыгъ».

Я 7-рэ мафэм щэджэгъуа-

шхэр илъэс 15 зыныбжъ гъу-нэгъу пшъэшъэжыем кы-рихьагъ. Шхэн фэлэ-фашIэр зеухым, «шыкур, Iэлхъэм дурилахъ, уэлахьый дывгъэт-хъам!» ыIуагъ. Пшъэшъэ-жыем зэу кыырилэжыгъыгъ: «Хьэлэл Алэхъэм пхуишI, дэдэ!»

Джэбагъ жыышхо кышцэ-жыгъэу, насыпышIо, бэгъашIэ хъунэу фэлъаIуи, игъогу техьа-жыгъ.

«Янасыпмэ, укъэхъунэп»

Джэбагъ зэгорэм шыоу ура-мым рыкIозэ, чышым тес кIэ-лэцIыкIоу къэзычыхьэрэм IукIагъ. Чыр кыштити, лIым ытхыцIэ а кIэлэцIыкIур къе-уагъ. Джэбагъ фызэплъэкIи, щышцIи рилуагъ:

— Уанэ-уатэхэм янасыпмэ укъэхъунэп, кIэлэхъу! — кы-рихи иджыбэ кIэлэцIыкIум со-мэ ритыгъ. Ащ ыгъэгъушIуа-гъэу, мо кIалэм блэкIыхэрэм ич къашигъашъоштыгъ. Ау зэгорэм, къау-ожьи, ахэм лIы мыIуш горэ къахэкIыгъ. КIалэр чыкIэ ыпшъэ зеом, адрэр бэрэ егупшысагъэп, бздэжжэ дэдэр икIэрахъо кыырипхьоти, кы-уIкыгъ.

— А кIэлэхъур къэхъугъа-гъэмэ, дунаир тхьамыкIагъо хидзэщтыгъ, — хьугъэр зе-шIэм, ыIуагъ Джэбагъ. — Ау а шыуми Иоф зыхидзэжыгъ, — кыыпигъэхъожыгъ.

Къэзанэкъо Джэбагъ изэман зыгурылоу, зэхэзыфэу, зыгъэ-лъапIэу, дезыгъэштэрэ лышIоу щытыгъ — щэлагъэ иIагъ, гуп-шысэ хэлъыгъ, губзыгъагъ, бзэшIо-акъылышIуагъ. **Шэ-клогум и 6-м** Джэбагъ къэ-хъугъэу ары мэфэпчым кы-зэриIорэр. **Къызыхьугъэр илъэс 327-рэ хьугъэ.**

Тхыгъэр, щыIэ литературэр иIэубытынIэу, зыгъэхъазырыгъэр МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Уитарихъ зэгъашIэ, гъэлъапIэ

Бжыхьапэм, 1881-рэ илъэсым зэлыащIэрэ адыгэ пщынэо IэпIасэу, илъэпкъ музыкэ хьар-зынэщ иухъумаIоу Хьагъэудж Мыхьамэт къэхъугъ. Хьагъэуджым кыыригъаIоштыгъэ мэкъамэхэр зэкIэ зы фонозаписэ зэхъубытагъэу Лондон имузыкэ хьарзынэщ чIэлъых.

1882-рэ илъэсым къэбэртэе усакIоу, джэ-гуакIоу, фольклористэу ХьапэкIэ Амирхъан къэхъугъ. Ар усэхэм, орэдхэм ыкIи хьохъубэм яавтор, лъэпкъ жэрыло творчествэр дэгъу дэ-дэу зышIэщтыгъэ тхыдэIуат.

1900-рэ илъэсым къэбэртэе литературэм илъэ-псэгъэуцоу ыкIи иклассикэу ШэуджэнцIыкIу Алий къэхъугъ. 1941-рэ илъэсым Бобруйскэ дэ-тыгъэ концлагерым дэлIыхьагъ.

ШэуджэнцIыкIу Алий Бахъсан, Налщык, Къырым, Тыркуем ащеджагъ, илъэс 13-рэ кIэлэ-егъэджагъ, гъэзэныгъэмкIэ район ыкIи хэку гъэлорышIапIэхэм яинспекторыгъ. Арапыбзэр, урысыбзэр, тыркубзэр, французыбзэр ышIэщты-гъэх. Илъэс 41-у кыыгъэшIагъэм щыфызэшIо-кIыгъ зы роман, поэми 8, рассказы 2 ыкIи пуб-лицистическэ статья 20, усэ дэгъубэ ыкIи зэ-дзэкIын заулэ ытхыгъ, ышIыгъ.

(Тикорр.).

ХЬЫКУМ ПРИСТАВХЭМ КЪАТЫ

Апэрэ чIыпIэр къыдаыхыгъ

Адыгэ Республикэм хэгъэгъу кIоцI ИофхэмкIэ и Министерствэрэ обще-ственнэ организациеу «Динамо» зыфиIорэмрэ кIэщакIо зыфэхьугъэхэ футбол зэнэкъокъум икIэ-ух мы мафэхэм щыIагъ. ЕшIапIэм щызэIуIагъэх республикэм хэгъэгъу кIоцI ИофхэмкIэ и Министер-ствэрэ хьыкум приста-вхэм яфедеральнэ къулы-къу и ГъэлорышIапIэу АР-м щыIэмрэ якомандэ-хэр. Хьыкум приставхэм

гъогэгъуи 5-рэ Iэгуаор къэ-лапчъэм дэдзи, текIоны-гъэр къыдаыхыгъ.

Мы ешIэгъум анахъ дэ-гъоу зыкышчызыгъэлъэ-гъуагъэу зэхэщакIохэм альытагъэр ГъэлорышIа-пIэм испециалист-экспер-тэу Хьэпэе Мурат ары.

Зэнэкъокъум иешIэкIо анахъ дэгъоу кыхахыгъ хьыкум приставхэм я Мыекъопэ къэлэ отдел иIофышIэу Тхьаркъохъо Азмэт.

Иофыр хьыкумым зэхифышты

Хьыкум приставхэм

щыIэм Иоф щызышIэщты-гъэ къулыкъушIэу бзэ-

джэшIагъэ зезыхьагъэм кыфызэгъуахыгъэ уголов-нэ Иофыр район прокура-турэм зэхифыгъ ыкIи хьы-кумыр хэплъэнэу фиIгъэ-хыгъ.

Къольхъэ тын-Iыхыным пэшIуеклогъэнымкIэ отде-лэу ГъэлорышIапIэм шы-лажъэрэм зэригъэунэфы-

гъэмкIэ, сомэ мини 100 фэ-диз хьурэ чIыфэр зытель хьулыфыгъэ горэм кы-зэкIигъэкIожыгъэ ахь-щэр мы хьыкум-гъэцэкIа-кIом ыштагъ, ежъ зэрэ-фаеу ыгъэфедат. Джы хэ-бзэныхьагъэм диштэу пшъэдэкIыжъ ащ рагъэ-хьышты.

Шэуджэн районым шыкIуагъ

Кыылэ ыкIи Темыр-Кавказ федеральнэ шъо-лырхэм ащыпсэурэ лъэпкъ-хэм яа XI-рэ джэгунхэм къадыхэлъытагъэу спорт лъэпкъэу панкратионымкIэ Адыгеим изэнэкъокъухэр Шэуджэн районым шы-кIуагъэх.

Федеральнэ шъолъыри-тIум къарыкIыгъэ спорт-смен 11 Иофхьабзэм хэ-лэжыагъэх. Ахэм ашы-щыгъ республикэм ихьы-

кум-гъэцэкIакIоу Исмел Рустами.

Ар Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикэм кыкIыгъэ спортсменым IукIагъ, та-кыкыи 10-кIэ ащ текIуагъ ыкIи килограмм 65-рэ на-хьыбэ къэзымыщэчыхэ-рэм азыфагу текIоныгъэр кышщидихыгъ. Урысыем щызэхашэрэ спорт зэнэ-къокъухэм Рустам ахэлэ-жыагъ, пчъагъэрэ анахъ дэгъоу альытагъ.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашью

Муниципальнэ гъэпсыклэ зилэ «Къалэу Мыекьюапэ» кыыхиубытэрэ чыплэхэу пшэхьо-мыжьо зэхэлхэр кызыщычлахыхэрэм ягъэунэфынклэ Бурановскэ кычлэхыплэм игъэфедэнклэ аукционым изэхэщэн ехылабгъ

Урысые Федерацием и Законэу «Чычлэгъ байныгъэхэм яхылабгъ» зыфилоу N 2395-р зытетэу 1992-рэ ильэсым мээам и 21-м аштагъэм тегъэп-сыхьабгъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашью ешлы:

1. Муниципальнэ гъэпсыклэ зилэ «Къалэу Мыекьюапэ» кыыхиубытэрэ чыплэхэу пшэхьо-мыжьо зэхэлхэр кызыщычлахыхэрэм ягъэунэфынклэ Бурановскэ кычлэхыплэм игъэфедэнклэ сатыузэпео (аукцион) зэхэщэгъэнэу.

2. Муниципальнэ гъэпсыклэ зилэ «Къалэу Мыекьюа-

пэ» кыыхиубытэрэ чыплэхэу пшэхьо-мыжьо зэхэлхэр кызыщычлахыхэрэм ягъэунэфынклэ Бурановскэ кычлэхыплэм игъэфедэнклэ сатыузэпеом фытегъэп-сыхьэгъэ комиссие зэхэщэгъэнэу.

3. Мы кыкълэлыклогхэрэр ухэсыгъэнхэу:

1) муниципальнэ гъэпсыклэ зилэ «Къалэу Мыекьюапэ» кыыхиубытэрэ чыплэхэу пшэхьо-мыжьо зэхэлхэр кызыщычлахыхэрэм ягъэунэфынклэ Бурановскэ кычлэхыплэм игъэфедэнклэ сатыузэпеом фытегъэп-сыхьэгъэ комиссием хэтыштхэр;

2) муниципальнэ гъэпсыклэ зилэ «Къалэу Мыекьюа-

пэ» кыыхиубытэрэ чыплэхэу пшэхьо-мыжьо зэхэлхэр кызыщычлахыхэрэм ягъэунэфынклэ Бурановскэ кычлэхыплэм игъэфедэнклэ сатыузэпеом изэхэщэн зэрэ-клошт шлыклар.

4. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы унашьюм кляучлэ илэ мэхьу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
КЪУМППЫЛ Мурат

кь. Мыекьюапэ,
Ионыгъом и 20, 2012-рэ ильэс
N 200

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашью

Амыгъэкошырэ мылькым (чыгу лахьхэр хэмытхэу) икадастрэ уасэ игъэнэфэн иклэххэр ухэсыгъэнхэм ехылабгъ

Федеральнэ законэу N 135-р зытетэу «Урысые Федерацием уасэхэр зэрэагъэнафэхэрэм ехылабгъ» зыфилоу 1998-рэ ильэсым бэдзэогъум и 29-м аштагъэм ыкли Федеральнэ законэу N 167-р зытетэу «Урысые Федерацием уасэхэм ягъэнэфэн зэрэщызэхэщэгъэм ыкли Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ залэмэ яхылабгъ» зыфилоу зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ» зыфилоу 2010-рэ ильэсым бэдзэогъум и 22-м кыдэклыгъэм ия 5-рэ статья ия 4-рэ лахь атегъэпсыхьабгъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашью ешлы:

1. Къэралыгъо зэзэгъыныгъэу N 155-р зытетэу «Амыгъэкошырэ мылькым (чыгу лахьхэр хэмытхэу) уасэ фэшлыгъэным илоф изэхэщэн ехылабгъ» зыфилоу 2011-рэ ильэсым шэклогум и 8-м зэдашлыгъэм иклэххэр ухэсыгъэнхэу.

2. Адыгэ Республикэм псэолъэшлынымклэ, транспортнымклэ, унэ-коммунальнэ ыкли гъогу хызмэтымклэ и Министерствэ Къэралыгъо зэзэгъыныгъэу N 155-р зытетэу «Амыгъэкошырэ мылькым (чыгу лахьхэр хэмытхэу) уасэ фэшлыгъэным илоф изэхэщэн ехылабгъ» зыфилоу 2011-рэ ильэсым шэклогум и 8-м зэдашлыгъэм иклэххэр заухэсыгъэхэм кышчы-

ублагъэу мэфи 10-м кыкълэокл къэбарыр кыхаригъэу-утынэу, кадастрэ учетымрэ кадастрэ лофшлэнымрэ афэгъэхьыгъэ лофтхьабзэхэр зэшлохыгъэ зэрэхьухэрэм лыплъэрэ федеральнэ кьулыкьуми ар нигъэсыжынэу.

3. Заштэрэ мафэм щыублагъэу мы унашьюм кляучлэ илэ мэхьу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
КЪУМППЫЛ Мурат

кь. Мыекьюапэ,
Ионыгъом и 24-рэ, 2012-рэ ильэс
N 201

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашью

Мэшлогъэклясэхэу лоф зышлэхэрэм яунагъохэм арысхэм зэтыгъо ахьщэ лэпылэгъу зэралэклагъэхьэрэ шлыклар ехылабгъ

Федеральнэ законэу N 100-р зытетэу «Мэшлогъэклясэ кьулыкьум ехылабгъ» зыфилоу 2011-рэ ильэсым жьоныгъуаклэм и 6-м кыдэклыгъэм ия 19-рэ статья, Адыгэ Республикэм и Законэу «Мэшлогъэклясэ кьулыкьум илофыгъо залэмэ ягъэтэрэзын ехылабгъ» зыфилоу N 30-р зытетэу 2011-рэ ильэсым шышхьэлум и 8-м кыдэклыгъэм ия 4-рэ статья атегъэпсыхьабгъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашью ешлы:

1. Мэшлогъэклясэхэу лоф зышлэхэрэм яунагъохэм

арысхэм зэтыгъо ахьщэ лэпылэгъу зэралэклагъэхьэрэ шлыклар ухэсыгъэнэу.

2. Адыгэ Республикэм 2013-рэ ильэсымклэ ыкли кыкълэлыклогхэрэр ильэсхэмклэ иреспубликэ бюджет агъэпсы зыхьуклэ мэшлогъэклясэхэу лоф зышлэхэрэм яунагъохэм арысхэм зэтыгъо ахьщэ лэпылэгъоу алэклагъэхьащыр Адыгэ Республикэм финансхэмклэ и Министерствэ кьыдилыгъэнэу.

3. Адыгэ Республикэм лофшлэнымрэ социальнэ хэьоныгъэмрэклэ и Министерствэ мэшлогъэклясэхэу

лоф зышлэхэрэм яунагъохэм арысхэм зэтыгъо ахьщэ лэпылэгъоу алэклагъэхьащыр гъэнэфэгъэным ыкли ятыгъэным епхыгъэ лофыр зэхищэнэу.

4. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм кышчыублагъэу мы унашьюм кляучлэ илэ мэхьу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
КЪУМППЫЛ Мурат

кь. Мыекьюапэ,
Ионыгъом и 27-рэ, 2012-рэ ильэс
N 205

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашью

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашьюу N 108-р зытетэу «Цыхьэзэфэшлыныгъэм ителефон» илофшлэн зэрэзэхэщэрэм ехылабгъ» зыфилоу 2002-рэ ильэсым мэкьюогъум и 3-м аштагъэм зэхьоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Федеральнэ законодательствэмрэ Адыгэ Республикэм изаконодательствэрэ адистэу щытыным пае Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашью ешлы:

1. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашьюу N 108-р зытетэу «Цыхьэзэфэшлыныгъэм ителефон» илофшлэн зэрэзэхэщэрэм ехылабгъ» зыфилоу 2002-рэ ильэсым мэкьюогъум и 3-м аштагъэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуагъэу, 2002, N 6) зэхьоклыныгъэ фэшлыгъэнэу, я 2-рэ пунктыр мыщ тетэу клэу тхыгъэнэу:

«2. Адыгэ Республикэм и Лышхьэрэ Адыгэ

Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации мы кыкълэлыклогхэрэмклэ лофтхьабзэхэр зэрихьанхэу:

1) мы унашьюм ия 1-рэ пункт кьыдилыгъэхэрэр щылыныгъэм щыпхырыщыгъэнхэмклэ;

2) «цыхьэзэфэшлыныгъэм ителефон» фэгъэхьыгъэ положениер зэхэгъэуцогъэнымклэ, лоф зэришлэщт графикыр гъэунэфыгъэнымклэ;

3) мэзиц пэлчэ а графикыр къэбар жьугъэм иамалхэм кыыхаутынымклэ;

4) цыфхэм ятхьаусыхэ тхыльхэм, игъоу альэгъу-

хэрэм, лофыгъоу кьалэтыхэрэм ахэплъэнхэмклэ ыкли зэхафынхэмклэ;

5) «цыхьэзэфэшлыныгъэм ителефон» лоф зыщишлэрэ уахьтэм цыфхэм кьалэтырэ лофыгъохэр зэшлохыгъэнхэмклэ.

2. Официальнэу кызыхаутырэм щыублагъэу мы унашьюм кляучлэ илэ мэхьу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
КЪУМППЫЛ Мурат

кь. Мыекьюапэ,
чъэпыогъум и 18, 2012-рэ ильэс
N 219

Адыгэ Республикэм лофшлэнымрэ социальнэ хэьоныгъэмрэклэ и Министерствэ иунашью

Социальнэ фэло-фашлэхэм ягъэцэкленклэ Къэралыгъо шапхэхэу «Зыныбжь имыкьугъэхэр пэлъэ гъэнэфагъэклэ зыщыпсэунхэ алъэклыщт унэхэм арыгъэтисхьэгъэнхэр», «Адыгэ Республикэм щыщ унагъохэмрэ клэлэцыкълухэмрэ социальнэ фэло-фашлэхэм ягъэцэклен кыыхиубытэрэ стационар учреждениехэм ащылыгъыгъэнхэр» зыфилохэрэм атегъэпсыхьэгъэ лофыгъохэр нахь шлогъэ ин кьатэу зэшлохыгъэнхэм пае унашью сэшлы:

1. Мы кыкълэлыклогхэрэр ухэсыгъэнхэу:

— социальнэ фэло-фашлэхэм ягъэцэкленклэ Къэралыгъо шапхэхэу «Зыныбжь имыкьугъэхэр пэлъэ гъэнэфагъэклэ зыщыпсэунхэ алъэклыщт унэхэм арыгъэтисхьэгъэнхэр» зыфилохэр;

— социальнэ фэло-фашлэхэм ягъэцэкленклэ Къэралыгъо шапхэхэу «Адыгэ Республикэм щыщ унагъохэмрэ клэлэцыкълухэмрэ социальнэ фэло-фашлэхэм ягъэцэклен кыыхиубытэрэ стационар учреждениехэм ащылыгъыгъэнхэр» зыфилохэр.

2. Къэбар-правовой отделым (О.В. Долголенкэм):

— Адыгэ Республикэм лофшлэнымрэ социальнэ хэьоныгъэмрэклэ и Министерствэ исайт ыкли Адыгэ

Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкленклэ кьулыкьухэм яофициальнэ сайт мы унашьюр кьаригъэхьанэу;

— мы унашьюр гъэзетхэу «Советскэ Адыгеим», «Адыгэ макъэм», джащ фэдэу мазэм зэ кьыдэклырэ сборникхэу «Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэуагъэуагъэхэр» зыфилохэрэм кьаригъэхьанэу;

— мы унашьюр Урысые Федерацием ишгольырхэм яшэпхэзэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хэ-гъэхьаным пае Урысые Федерацием юстициемклэ и Министерствэ и Гъэлорышланлэу Адыгэ Республикэм щылым клэигъэхьанэу.

3. Адыгэ Республикэм лофшлэнымрэ социальнэ хэьоныгъэмрэклэ и Министерствэ иунашьюу N 210-р

зытетэу «Зыныбжь имыкьугъэхэр пэлъэ гъэнэфагъэклэ зыщыпсэунхэ алъэклыщт унэхэм арыгъэтисхьэгъэнхэр», «Адыгэ Республикэм щыщ унагъохэмрэ клэлэцыкълухэмрэ социальнэ фэло-фашлэхэм ягъэцэклен кыыхиубытэрэ стационар учреждениехэм ащылыгъыгъэнхэр» зыфилоу 2009-рэ ильэсым Ионыгъом и 24-м аштагъэм кляучлэ имылэжьэу лытыгъэнэу.

4. Мы унашьюм игъэцэклен зэрэклорэм иуплэкълун сэ зыфэсэгъазэ.

Министрэу Наталья ШИРОКОВА

кь. Мыекьюапэ,
чъэпыогъум и 1, 2012-рэ ильэс
N 239

ЦЫФЫМРЭ ПУНЫГЭМРЭ

Зыфэшъыпкээр
ыхъожьырэн

Ишлушлагэккэ цыфмэ ахэтым шытху маклэп фалорэр. Александр Пахомкиныр Адыгеим ифутбол шызэлъашлэ, клэлэцыклоу ыгъасэрэмэ лъытэныгъэ кыфашы. Тренер-клэлэегъаджэм имэфэкл мафэ пае илофшлэгъухэр джырэблагъэ кыфэгъушлагъэх.

Мыекьопэ футбол командэу «Зэкъошныгъэм» Александр Пахомкиныр зэрэщешытгыгъэр спортыр зикласэмэ дэгъоу къашлэжы. Ишылэныгъэ сыд фэдиз зэкъошныгъэ фэхъугъэми, ыгуклэ футболым зэрэпблагъэр кыгытэшыпкэжыгъэ псэугъэ. «Зэкъошныгъэм» итренер шхьалэу Иофышлэу уахтэ кыхэкыгъ. Аужырэ илээсхэм клэлэцыклухэмрэ ныбжьыклэхэмрэ егъасэх.

Иофшлэклэшлэу шлушлагъэр кышцежэ. АР-м футболымклэ иклэлэцыклу-ныбжьыклэ спорт еджаплэ идиректорэу Хьабэху Рустем Александр Пахомкиным фэгъушлуи, нэпэплэ шлухьафтынхэр фишыгъэх. Гушылэ фабэу

фиуагъэмэ анахъэу къахэдгъэшы тшлоигъор А. Пахомкиныр спортырэ иныбджэгъухэмрэ зэрэфэшъыпкээр ары.

Футбол еджаплэ ипашэ игуадзэу Пэнэшъу Мыхьамодэ зыцлэ кыриуагъэхэр синэлуасэх. Кьонэ Амир, Роман Пыжновыр, Дмитрий Парфеновыр, Клык Тимур, Виктор Шепель, нэмыкхэри Урысыем, Кьыблэ шьолтырым язэнэ-кьокъухэм ахэлажэх, мыекьопэ «Зэкъошныгъэм» щешлэх.

2000-рэ илээсым кьэхъугъэ клэлэцыклухэу А. Пахомкиным ыгъасэрэмэ бэклэ тагъэгугъэ. Хьокло Темыр, Тумэ Тэхьыр, Валерий Сазонец, Шхьэлэхьо Валерий, Къат Салбий, Хьутлэжъ Салбий, Никита

Руденкэр, Игорь Кеосиди, Мыкьо Абрек, Роман Варавэ, Тулпэрэ Мурат, нэмыкхэм футболыр яклас. Спортым зэрэпылхэм даклоу зэрэджэштхэм, шэн-хэбзэшлэхэр зэрэханхэм апылтых. Футболыр клыхь дахэ зыфэхъурэмэ Тумэ Тэхьыр зэрэщышъыр кытилуагъ.

— Футбол ешлэлэхэр тилэх, спорт шьуашэхэм, лэгуаохэм тащыклэрэн, — кьелуатэ Александр Пахомкиным. — Стади-

оньклэхэр зэрэфашлэхэрэм фэшл тиреспубликэ и Лышхъэу Тхьа-клушынэ Аслъан гъэзетымклэ «тхьауегъэпсэу» есложы сшлогъу. Клэлэеджаклохэр яцлыклогъом спортым пыщагъэхэ зыхъухэклэ, шылэныгъэм шыпхырашъшт гьогум нахьышлоу рыклоштых.

Сурэтым итыр: **Хьабэху Рустем** (джабгъумклэ шыт) тренерэу Александр Пахомкиным фэгъушлэ.

ФУТБОЛ. ЯТЮНЭРЭ КУПЫР

Зы ешлэгъу кыфэнагъэр

«Биолог» Прогресс — «Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — 0:1.

Шэклогум и 12-м зэдешлагъэх.

Зезыщагъэхэр: А. Гуренко, К. Константинов, Е. Хомченко — зэклэри Астрахань.

«Зэкъошныгъ»: Колесников, Абаев, Датхужъ (Мыкьо, 90), Емкужъ, Казак, Сандаков, Жегулин (Такълый, 86), Ешыгуау (Кьонэ, 69), Нартиков (Чалаев, 58), Кузнецов, Лучин (Винников, 72).

Къэлапчэм лэгуаор дэзыдзагъэр: Артем Казаков — 55.

«Зэкъошныгъэм» теклоныгъэр кызэрэди-хыгъэм даклоу ешлэлэу кыгъэлэгъуагъэмкли тигъэгъушлагъ. Бысымхэм шапхээр зэрау-къуагъэм фэшл гьогогъуишэ судьям афигъэ-пытагъ. «Зэкъошныгъэм» ифутболистмэ тамыгъэ гьожьыр зыкли кьафистагъэп. Тиреспубликэ щаплугъэ ныбжьыклэхэу А. Ешыгуаор, А. Кьонэр, А. Датхужьыр, Р. Такълыйр тренер шхьалэу Р. Шьумафэм ешлэлэу ригъэхьагъэх — цыхъэ афишлыгъ. «Зэкъошныгъэм» идиректор шхьалэу А. Натхьом кызэрэтилуагъэу, кьэ-клошт илээс ешлэгъум тикомандэ зыфегъэхьа-зыры.

Угловоир И. Жегулиным кызетым, тухъумаклоу А. Казаковыр шхьэкклэ лэгуаом еуи, метри 10 фэдизклэ зыпчэжыкэ къэлапчэм ди-

дзагъ. Бысымхэр амалхэм алыхъугъэхэми, пчъагъэр зэфэдэ ашлэжыным фэхъазырыгъэхэп, хьаклэхэм теклоныгъэр яфэшъуашэу кыдахыгъ.

КУПЫМ ЗЭРЭЩЕШАГЪЭХЭР

«Митос» — «Ангуст» — 1:0, «Энергия» — «Черноморец» — 0:0, «Астрахань» — «Торпедо» — 1:1, «Алания-Д» — КТГ — 4:0, «Дагдизель» — «Таганрог» — 1:3, «Славянский» — «Волгарь» — 3:1, «Мэщыкьу» — «Олимпия» — 1:0.

ЧЫПЛЭХЭР ЗЭТЭГЪАПШЭХ

Командэ пэлчэ ешлэгъу 20 — 21-рэ илагъ.
1. «Черноморец» — 43

2. «Ангуст» — 38
3. «Торпедо» — 38
4. «Астрахань» — 37
5. «Мэщыкьу» — 35
6. «Славянский» — 35
7. «Алания-Д» — 34
8. «Таганрог» — 31
9. «Дагдизель» — 31
10. «Митос» — 28
11. «Биолог» — 27
12. «Энергия» — 26
13. «Зэкъошныгъ» — 22
14. КТГ — 19
15. «Олимпия» — 16
16. «Волгарь» — 12
17. СКА — 9.

«Зэкъошныгъэр» шэклогум и 16-м «Дагдизель» Каспийск тикъалэ шылуклэшт. Мы илээсым тикомандэ ар иаужырэ ешлэгъу

ШАХМАТХЭР

Зэхэщакломэ
шлыклэшлур къагъоты

Мыекъуапэ иадминистрация физкультурэмклэ ыкли спортымклэ икомитет шахматхэмклэ зэлухыгъэ зэнэкьокъоу зэхыщагъэм шлухьафтын гъэшлэгъонхэр щагъэнэфэгъагъэх. Хагъэунэфыкырэ чыплэхэр кыдэзыхыгъэмэ ямызакъоу, ныбжьым елытыгъэу гъэхьагъэ зышыгъэхэм афэгъушлагъэх.

Зы ешлэгъур такыкэ 15-м кык-лоцл уухын фэягъэ. Нэбгырибгъур зэ кьеклолыгъом шызэнэкьокъугъ. Адыгэ Республикэм, Мыекъуапэ бэрэ ячемпион хъугъ Николай Удовиченкэм ухъазырыныгъэ дэгъу кыгъэлэгъуагъ. Очкоуи 7,5-рэ кыхыи, апэрэ чыплэр кыффагъэшъошагъ. Шытхьалэ шыпсэурэ Виктор Жуковым ятлэнэрэ чыплэр кыдихыгъ, очкоуи 7 ащ ригъэкъугъэр. Мыекьопэ районым кыкыгъэ Виктор Кашлевыр ящэнэрэ хъугъэ, очкоуи 2-клэ Н. Удовиченкэм ыуж кынагъ.

— Хэушхьафыкыгъэ шлу-хьафтынхэм зэнэкьокъур къагъэ-баигъ, — кытилуагъ зэлуклэгъу-хэм ясудья шхьалэу Емтлэ Аслъан. — Адыгэ клэлэегъаджэ колледжэу Хь. Андыхъуаеми ыцлэ зы-хьырэм шеджэрэ Артем Арутюно-

вым очкоуи 6 ригъэкъугъ. Зэнэкьокъум хэлэжыгъэмэ ар анахь ныбжьык. Адыгэ кьэралыгъо универсitetым истудентэу Алексей Суловыр еджэхэрэм къахагъэшыгъ.

Къоджэ спортсменхэм Александр Синикопенкэр илэлэисэ-ныгъэкклэ къахахыгъ, Мыекьопэ районым ар шыш. Спортым ив-теранхэу Алексей Квасовымрэ Евгений Погребноимрэ шлухьаф-тынхэр афашыгъэх. Нэбгыритлэми очко пчъагъэу рагъэкъугъэр зэф-диз — 5,5-рэ.

Спортым имастер хьунхэмклэ кандидати 7 зэнэкьокъум хэлэ-жыагъ. Анахь дэгъоу ешлэгъэхэм медальхэр, шытху тхылхэр афагъэшъошагъэх.

Сурэтым итыр: **Николай Удовиченкэр** (джабгъумклэ шыс) зэнэкьокъум хэлажэ.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЛЫЛ Нурбий.

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкэ Иофхэмклэ, лэклэб кьэралхэм ащыпсэурэ тилэпкэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкли кьэбар жьугъэм иамалхэмклэ и Комитет
Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

**Редактор
шхьалэр**

**ДЭРБЭ
ТИМУР**

**Редактор
шхьалэм
иапэрэ гуадзэр
МЭЩЛЭКЪО
Сайд**

**Редактор
шхьалэм
игуадзэр —
пшъэдэкъыжъ
зыхьырэ
секретарыр
ХЪУРМЭ
Хьусен**

**Редакциер
зыдэшылэр:**
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхьалэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкъыжъ зы-
хьырэ секретарыр:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зыщаушыхьаты-
гъэр:**

Урысые Федерацием хэутын Иофхэмклэ, телерадиокъэтын-хэмклэ ыкли зэлъы-лэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэлоры-шлалэ, зэраушыхьа-тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Пчъагъэр
4167
Индексхэр
52161
52162
Зак. 3342**

Хэутыным узшыклэтхэнэу шыт уахтэр
Сыхьатыр 18.00
Зыщыклэтхэгъэхэ уахтэр
Сыхьатыр 18.00